

Sygn. akt IC 376/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 grudnia 2014 roku

Sąd Okręgowy w Białymstoku I Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący:	SSO Joanna Dorota Toczyłowska
Protokolant:	stażysta Katarzyna Waśko-Białas

po rozpoznaniu w dniu 2 grudnia 2014 roku

na rozprawie

sprawy z powództwa W. D. prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą (...) W. D. z siedzibą w S.

przeciwko Województwo (...)

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego Województwa (...) na rzecz powoda W. D. prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą (...) W. D. z siedzibą w S. kwotę 80.000 (osiemdziesiąt tysięcy) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 24 sierpnia 2012 roku do dnia zapłaty

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 7.617 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym 3.617 złotych kosztów zastępstwa procesowego

UZASADNIENIE

Powód W. D. prowadzący działalność gospodarczą pod firmą (...) W. D. z siedzibą w S. wywodził ze sformułowanego w toku postępowania stanowiska procesowego, żądania dotyczące zasądzenia na jego rzecz od pozwanego Województwa (...), reprezentowanego przez Zarząd Województwa (...) na rzecz powoda W. kwoty 80.000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 24 sierpnia 2012 roku do dnia zapłaty. Nadto powód wnosił o zasądzenie od pozwanego kosztów procesu, w tym także kosztów zastępstwa procesowego. Powód wnosił również o nadanie wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności, żądając także rozpoznanie sprawy pod nieobecność pozwanego, jak też wydanie wyroku zaocznego w razie zaistnienia przesłanek z art. 339 k.p.c.

Z kolei pozwany Województwo (...) reprezentowane przez Zarząd Województwa (...) wnosił o oddalenie powództwa w całości, wnosząc jednocześnie o zasądzenie od powoda kosztów procesu wraz z kosztami zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 07 lipca 2009 roku wpłynął wniosek powoda o dofinansowanie realizacji projektu (...) w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa (...) na lata 2007-2013. (k. 41 -58).

W dniu 16 grudnia 2009 r. powód W. D. prowadzący działalność gospodarczą pod firmą (...) W. D. z siedzibą w S. zawarł z pozwanym Województwem (...), w imieniu którego działał Zarząd Województwa (...), jako Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa (...) na lata 2007-2013, reprezentowany przez J. D. - Marszałka Województwa (...) oraz M. B. - Członka Zarządu Województwa (...), pisemną umowę o numerze (...) o dofinansowanie projektu pt. "W stronę dobrej energii - podniesienie konkurencyjności przedsiębiorstwa (...)", nr projektu (...). (k. 33 - 40). Do powyższej umowy dołączono załączniki w postaci: wniosku powoda o dofinansowanie realizacji projektu (k. 41 - 58), harmonogramu rzeczowo-finansowego realizacji projektu (k. 59 - 60), taryfikatora korekt finansowych (k. 61 - 70)

Przedmiotowy projekt zapewniał możliwość zakupu środków trwałych, wartości

niematerialnych i prawnych, dofinansowania szkoleń na rzecz przedsiębiorstw, które prowadzą działalność usługową w zakresie szeroko pojętych instalacji elektrycznych. Z kolei, ww. umowa określiła warunki, na jakich dokonywane miało być dofinansowanie części wydatków poniesionych przez powoda jako beneficjenta na realizację wskazanego projektu (§ 2 ust. 1 umowy). Pozwany, jako instytucja zarządzająca Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa (...) przyznała powodowi dofinansowanie pochodzące ze środków dotacji rozwojowej w kwocie nieprzekraczającej 1 064 179,50 zł, stanowiącej nie więcej niż 49,8874908059 % kwoty całkowitych wydatków kwalifikowanych projektu, w tym: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego w wysokości 904552,57 zł, stanowiąca nie więcej niż 42,4043669506% kwoty całkowitych wydatków kwalifikowanych, Budżet państwa w wysokości 159626,93 zł, stanowiąca nie więcej niż 7,4831238553% kwoty całkowitych wydatków kwalifikowanych (§ 2 ust. 5 ww. umowy). Dofinansowanie pochodzące ze środków dotacji rozwojowej określono na podstawie wydatków inwestycyjnych w wysokości 2 058 829,00 zł, dla których intensywność pomocy stanowi nie więcej niż 50%, a kwota dofinansowania 1 029 414,50 zł, wydatków objętych instrumentem finansowania elastycznego w wysokości 48 000,00 zł, dla których intensywność pomocy stanowi nie więcej niż 45%, a kwota dofinansowania 21 600,00 zł oraz wydatków w ramach pomocy de minimis w wysokości 26 330,00 zł, dla których intensywność pomocy stanowi nie więcej niż 50%, a kwota dofinansowania 13 165,00 zł (§ 2 ust. 7 ww. umowy). Powód jako beneficjent zobowiązał się do wydatkowania na realizację projektu wkładu własnego w wysokości 1 068 979,50 zł i pokrycia ze środków własnych wszelkich wydatków niekwalifikowanych w ramach projektu (§ 2 ust. 8 i 9).

Zgodnie z treścią § 3 ust. 1 i 2 ww. umowy, harmonogram realizacji projektu zakładał

rozpoczęcie realizacji projektu na dzień 29 maja 2009 r., rozpoczęcie rzeczowe realizacji projektu na dzień 1 stycznia 2010 r., zakończenie rzeczowe oraz zakończenie finansowe realizacji projektu na dzień 31 grudnia 2010 r.; w umowie przewidziano możliwość przedłużenia terminów zakończenia realizacji projektu na uzasadniony wniosek powoda jako beneficjenta. W poszczególnych ustępach § 5 umowy o dofinansowanie projektu wskazano, iż

dofinansowanie przekazywane będzie beneficjentowi przez instytucję zarządzającą w formie

refundacji poniesionych wydatków kwalifikowanych na realizację projektu w postaci płatności pośrednich i płatności końcowej przelewem na rachunek bankowy oraz w formie zaliczki w zakresie środków pochodzących z dotacji rozwojowej na podstawie poprawnego i prawidłowo złożonego wniosku o płatność zaliczkową. Zgodnie z treścią § 6 ust. 1 ww. umowy, w sytuacji gdy zostanie stwierdzone, że beneficjent wykorzystał całość albo część dofinansowania niezgodnie z przeznaczeniem, bez zachowania obowiązujących procedur lub pobrał całość albo część dofinansowania w sposób nienależny albo w nadmiernej wysokości, kwota nieprawidłowo wykorzystana jest zwracana przez beneficjenta, odpowiednio w całości lub w części wraz z odsetkami naliczonymi jak dla zaległości podatkowych, w terminie 14 dni kalendarzowych od dnia doręczenia decyzji instytucji zarządzającej na jej rachunek bankowy. W przypadku, gdy kwota nieprawidłowo wykorzystanego lub pobranego dofinansowania jest wyższa niż kwota pozostała do refundacji lub nie jest możliwe dokonanie potrącenia nieprawidłowo wykorzystanego lub pobranego

dofinansowania wraz z odsetkami z kwoty kolejnej transzy, a beneficjent nie dokonał w wyznaczonym terminie zwrotu kwoty nieprawidłowo wykorzystanej, zgodnie z treścią § 6 ust. 6 przedmiotowej umowy, instytucja zarządzająca ma prawo podjąć czynności zmierzające do odzyskania należnych środków dofinansowania z wykorzystaniem dostępnych środków prawnych, w szczególności zabezpieczenia zwrotu nieprawidłowo wydatkowanych środków, a kosztami ww. czynności obciążyć beneficjenta. W trakcie realizacji projektu strony podpisały cztery aneksy do ww. umowy (aneks nr (...) z dnia 18 maja 2010 r., aneks nr (...) z dnia 9 marca 2011 r., aneks nr (...) z dnia 12 lipca 2011 r. oraz aneks nr (...) z dnia 5 stycznia 2012 r. Wskutek aneksowania umowy zmianie uległ termin zakończenia rzeczowego i finansowego realizacji projektu, który ostatecznie określono na dzień 28 maja 2012 r. Zgodnie z harmonogramem rzeczowo-finansowym realizacji projektu w pierwszym kwartale 2012 r. zaplanowano zakup maszyn do przecisków (TYP I, II, III), sprężarki śrubowej, zestawu zgrzewarki hydraulicznej doczołowej, narzędzi do budowy linii energetycznych nN i SN oraz w II kwartale 2012 r. - zakup dźwigu samochodowego. W dniu 9 marca 2011 r. powód poinformował pozwanego o konieczności zakupu innego modelu dźwigu niż zaplanowano początkowo z uwagi na korzystne warunki transakcyjne. Pozwany, pismem (...) z dnia 1 kwietnia 2011 r., wyraził zgodę na zmianę modelu dźwigu o podwoziu M. (...) na dźwig o podwoziu (...). Wnioskowany pojazd został jednak nieoczekiwanie sprzedany przez oferenta - firmę (...), o czym powód poinformował pozwanego pismem z dnia 30 maja 2011 r. Jednocześnie na wystosowane zapytanie ofertowe odnośnie dźwigu samochodowego, powód otrzymał w dniu 18 maja 2011 r. najkorzystniejszą ofertę sprzedaży dźwigu na podwoziu marki M. od tego samego kontrahenta. Skomplikowana procedura zabudowy skłoniła powoda do zwrócenia się do pozwanego z prośbą o wydłużenie terminu zakończenia rzeczowego realizacji projektu do dnia 15 grudnia 2011 r., zaś zakończenia finansowego do 31 grudnia 2011 r. W piśmie (...) z dnia 7 czerwca 2011 r. pozwany wskazał, że decyzję w zakresie wydłużenia terminu realizacji projektu podejmie po przedstawieniu dokumentacji związanej z procedurą zamówienia dźwigu samochodowego, tj. umowy z dostawcą i potwierdzenia wpłaty zaliczki z tytułu opłaty rezerwacyjnej. Pismem z dnia 28 czerwca 2011 r. powód zwrócił się do pozwanego z prośbą o zaakceptowanie zmiany w realizacji projektu co do zakupu używanego dźwigu samojezdnego zamiast planowanego do zakupu nowego dźwigu, co spotkało się z negatywną odpowiedzią pozwanego w tym zakresie (pismo (...) z dnia 5 lipca 2011 r.). Pismem z dnia 14 lipca 2011 r. powód po raz kolejny zwrócił się z wnioskiem o rozpatrzenie możliwości zakupu używanego dźwigu i przedłużenie terminu zakończenia rzeczowego i finansowego realizacji projektu do 30 grudnia 2011 r. Pozwany w piśmie (...) z dnia 28 lipca 2011 r. podtrzymał swe stanowisko w przedmiotowym zakresie. Następnie w dniu 5 sierpnia 2011 r. powód wystąpił z wnioskiem o wydłużenie terminu na przedstawienie oferty na dźwig, na co pozwany wyraził zgodę w dniu 10 sierpnia 2011 r., zakreślając ostateczny termin na przedstawienie oferty do dnia 18 sierpnia 2011 r. Pismem z dnia 29 sierpnia 2011 r. powód wystąpił o wydłużenie terminu na przedstawienie szczegółowego harmonogramu i sposobu prowadzenia dalszych działań do 20 września 2011 r., na co pozwany wyraził zgodę pismem (...) z dnia 2 września 2011 r. Dnia 20 września 2011 r. powód przedstawił pozwanemu ofertę z firmy (...) na fabrycznie nowy pojazd i jednocześnie zwrócił się z prośbą o przedłużenie terminu zakończenia finansowego realizacji projektu do dnia 30 kwietnia 2012 r., a finansowego do dnia 31 maja 2012 r. Pozwany pismem (...) z dnia 27 września 2011 r. poinformował, że stosowną decyzję w sprawie podejmie po przedstawieniu potwierdzenia wpłaty zadatku na zakup dźwigu. Pismem z dnia 30 września 2011 r. powód poinformował pozwanego o podpisaniu aneksu do umowy kupna-sprzedaży dźwigu i możliwości uiszczenia zadatku w wysokości 30% ceny zakupu dźwigu do dnia 31 stycznia 2012 r. Pozwany pismem (...) z dnia 7 października 2011 r. zwrócił się do powoda o dostarczenie dokumentu potwierdzającego okoliczność zapłaty zadatku. Powód w dniu 2 listopada 2011 r. poinformował pozwanego o dokonaniu zapłaty zadatku w wysokości 1 % kwoty brutto i wpłacie pozostałej kwoty zadatku do dnia 30 stycznia 2012 r. oraz zwrócił się z prośbą o wydłużenie terminu realizacji projektu, na co pozwany w piśmie (...) z dnia 14 listopada 2011 r. wyraził zgodę i przedłużył termin realizacji projektu o kolejne 7 miesięcy. W związku z czym termin 28 maja 2012 r. uznano za ostateczny termin rzeczowego i finansowego zakończenia realizacji projektu. Pismem z dnia 17 stycznia 2012 r. powód zwrócił się do pozwanego z prośbą o zaliczkę w wysokości 372 400,00 zł na maszyny do przecisków, sprężarkę śrubową, zestaw zgrzewarki hydraulicznej doczołowej, narzędzia do budowy linii energetycznych nN i SN oraz dźwig samochodowy. Pismem (...) z dnia 26 stycznia 2012 r. pozwany wyznaczył termin poprawy wniosku o płatność zaliczkową do dnia 30 stycznia 2012 r., który ostatecznie przedłużono do dnia 10 lutego 2012 r. Pismem (...) z dnia 10 lutego 2012 r. pozwany poinformował powoda o zatwierdzeniu do wypłaty dofinansowania w kwocie 372 400,00 zł w formie zaliczki. W związku z otrzymaniem w dniu 17 lutego 2012 r. zaliczki, powód pismem z dnia 4 kwietnia 2012 r. zwrócił się z prośbą o wydłużenie terminu

rozliczenia zaliczki o 14 dni, tj. do dnia 30 kwietnia 2012 r., na co pozwany wyraził zgodę pismem (...) z dnia 10 kwietnia 2012 r.

Następnie, powód pismem z dnia 27 kwietnia 2012 r. zwrócił się do pozwanego z prośbą o wydłużenie terminu rozliczenia otrzymanej zaliczki i zgodę na zmianę planowanego zakupu dźwigu na sprzęt zgodny z załączoną ofertą, wnosząc jednocześnie o zgodę na wydłużenie terminu rozliczenia się z przyznanej zaliczki bez konieczności poniesienia kosztów odsetek z tego tytułu do czasu wyrażenia zgody przez pozwanego na wskazane zmiany. Pozwany pismem (...) z dnia 4 maja 2012 r. nie wyraził zgody na wydłużenie terminu rozliczenia przyznanych powodowi środków w formie zaliczki i wezwał do zwrotu niewykorzystanych środków zaliczki wraz z odsetkami naliczonymi jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od dnia otrzymania zaliczki, a mianowicie od dnia 17 lutego 2012 r. do dnia jej zwrotu w terminie 14 dni od dnia otrzymania wskazanego pisma. W odpowiedzi na wezwanie do zwrotu zaliczki, powód w piśmie z dnia 8 maja 2012 r. przedstawił ofertę firmy (...) dotyczącą żurawia hydraulicznego (...) i fumi M. odnośnie pojazdu (...)wskazując, iż w wyniku analizy rynku i prowadzonych negocjacji zasadna okazała się realizacja zadania "Dźwig samojezdny" poprzez dokonanie zakupu na zasadzie zlecenia zamówień częściowych dwóm odrębnym podmiotom, co podyktowane zostało maksymalizacją efektywności wykorzystania środków otrzymanych w ramach zaliczki, a ponadto wystąpił z wnioskiem o wyrażenie zgody na zakup powyższego dźwigu wraz z zabudową. W piśmie z dnia 10 maja 2012 r. powód poinformował pozwanego o tym, że umowa kupna - sprzedaży z dnia 19 września 2011 r. została rozwiązana z dostawcą, zaś wpłacona zaliczka zostanie uznana przez powoda jako wydatek poza projektem. Powód wskazał, że planuje zakup dźwigu o parametrach przedstawionych w ofertach przedłożonych pozwanemu w dniu 8 maja 2012 r. oraz że w wypadku wyrażenia przez pozwanego zgody na zakup wskazanego sprzętu, dokona zakupu i płatności jego ceny w najbliższym możliwym terminie.

Pozwany pismem (...)z dnia 14 maja 2012 r. wyraził zgodę na zmianę sprzętu nabywanego w ramach kategorii "Dźwig samochodowy" zgodnie z ofertą. Powód pismem z dnia 18 maja 2012 r. przedłożył pozwanemu wniosek rozliczający zaliczkę. We wskazanym piśmie powód poinformował pozwanego, że z uwagi na zmianę dostawcy dźwigu, skomplikowaną procedurę zabudowy i uzyskania pozwolenia na użytkowanie dźwigu od Urzędu Dozoru Technicznego oraz pomimo odebrania sprzętu i jego całkowitego opłacenia, nie będzie możliwe przyjęcie go do rejestru środków trwałych. Z uwagi na powyższe, powód wystąpił do pozwanego z prośbą o wydłużenie terminu rzeczowego realizacji projektu do dnia 22 sierpnia 2012 r., deklarując jednocześnie, że zadania z harmonogramu rzeczowo- finansowego zostaną zrealizowane do dnia 28 maja 2012 r.

Powyższe okoliczności uniemożliwiły powodowi złożenie niezbędnej dokumentacji, co spowodowało, że pozwany pismem RPO.IV.0191-14-69-11jlo z dnia 23 maja 2012 r. pozostawił wniosek powoda bez rozpatrzenia i wezwał do złożenia poprawionej dokumentacji do dnia 28 maja 2012 r. W dniu 25 maja 2012 r. powód przedłożył pozwanemu wniosek o płatność, który wymagał poprawek, w związku z czym powód przedłożył poprawiony wniosek w dniu 22 czerwca 2012 r. Dostawa sprzętu dźwigowego miała nastąpić do dnia 22 sierpnia 2012 r., co wywołało konieczność wystąpienia do pozwanego z wnioskiem o wyrażenie zgody na wydłużenie terminu rzeczowego realizacji projektu do tego okresu. Zaznaczyć należy, że przedłożone pozwanemu w dniu 8 maja 2012 r. oferty stanowiły jedynie dokumenty poglądowe w celu weryfikacji parametrów technicznych urządzenia dźwigowego, a rozbieżności w nazwach (...) i (...) wyniknęły ze stosowania różnego nazewnictwa w zależności od producenta lub dostawcy. Przedstawiciele przedsiębiorstwa (...) zaproponowali powodowi sprzęt o równoważnych parametrach technicznych przy niższej cenie, w związku z czym powód dokonał opłaty za dźwig (...) zakupiony zgodnie z ofertą firmy (...) z dnia 11 maja 2012 r. i jednocześnie w tym samym dniu podpisał umowę z przedstawicielem wskazanej firmy. Znaczna część danych technicznych w ofertach obydwu przedsiębiorstw była identyczna - ofert różniły się m.in. w zakresie podwozia samochodu M. masą dopuszczalną osi przedniej czy przednim zawieszeniem parabolicznym na korzyść firmy (...). Pojazd firmy (...) posiadał możliwość udźwigu ciężaru o ponad 2 000 kg większego niż pojazd (...).

W dniu 22 czerwca 2012 r. powód przedłożył pozwanemu wniosek o płatność końcową.

Pozwany powołując się na nieprawidłowe wydatkowanie zaliczki, które miało polegać na dokonaniu jej wydatkowania niezgodnie z przeznaczeniem i po terminie dłuższym niż 60 dni od dnia jej otrzymania oraz nie rozliczeniu

jej w terminie, zakupie sprzętu bez uprzedniej zgody pozwanego jako instytucji zarządzającej, nie zgłoszeniu w odpowiednim terminie zmian dotyczących realizacji projektu, realizowaniu projektu w oderwaniu od harmonogramu rzeczowo- finansowego podjął w dniu 31 lipca 2012 r. uchwałę nr (...)w sprawie rozwiązania umowy o dofinansowanie nr (...) z dnia 16 grudnia 2009 r. z W. D. prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą " (...) I" W. D., ul. (...), (...)- (...) S. z powodu nieprawidłowej realizacji Projektu nr (...) "W stronę dobrej energii" - podniesienie konkurencyjności przedsiębiorstwa (...)" z jednomiesięcznym terminem wypowiedzenia oraz wezwał powoda do zwrotu otrzymanego dofinansowania w formie zaliczki w kwocie 372 400,00 zł wraz z odsetkami jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od dnia przekazania zaliczki, tj. 17 lutego 2012 r. do dnia zwrotu w podziale na:

środki (...) w kwocie 316 540,00 zł, środki budżetu Państwa w kwocie 55 860,00 zł,

- odsetki od przekazanych środków, wzywając równocześnie powoda do zwrotu otrzymanego dofinansowania w formie refundacji w kwocie 141 014,08 zł wraz z odsetkami jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od dnia przekazania dofinansowania, tj. 10 czerwca 2010 r. do dnia zwrotu w podziale na środki (...) w kwocie 119 861,97 zł, środki budżetu Państwa w kwocie 21 152,11 zł, odsetki od przekazanych środków, wzywając nadto otrzymanego dofinansowania w formie refundacji w kwocie 170564,49 zł wraz z odsetkami jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od dnia 26 września 2011 r. do dnia zwrotu w podziale na środki (...) w kwocie 144 979,81 zł, środki budżetu Państwa w kwocie 25 584,68 zł, odsetki od przekazanych środków, co łącznie dało kwotę 683978,57 zł wraz z odsetkami naliczonymi jak dla zaległości podatkowych liczonymi do dnia ich zwrotu, w terminie 14 dni od otrzymania pisma pozwanego (...) z dnia 13 sierpnia 2012 r. Powód dokonał zwrotu wskazanej kwoty.

Pozwany uzasadniając konieczność wypowiedzenia umowy wskazał w piśmie (...) z dnia 13 sierpnia 2012 r., że sposób realizacji projektu stanowił naruszenie obowiązujących przepisów prawa i zasadniczych przepisów umowy o dofinansowanie projektu skutkujących rozwiązaniem umowy, a mianowicie: art. 207 ust. 1 pkt 1 ustawy o finansach publicznych oraz § 6 ust. 6, § 6 ust. 20 oraz § 17 ust. 1 umowy o dofinansowanie.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie częściowych zeznań w charakterze stron W. D. (e-protokół z dnia 10 czerwca 2014 r., 00:20:05 – 00:39:24), zeznań świadków: M. S. (e-protokół z dnia 02 grudnia 2014 roku r., 00:05:33 – 00:12:30, A. P. (e-protokół z dnia 02 grudnia 2014 roku r., 00:12:54 – 00:32:18), Aneksu nr (...)01.04.02-20-029/09-03 z dnia 12 lipca 2011 roku do umowy o dofinansowanie nr (...) z dnia 16 grudnia 2009 roku wraz z załącznikami (k. 14 – 71), dokumentów zawartych w tomie I akt (k. 72- 200), tomie II akt (k. 201 – 401), tomie III akt (k. 402 – 602), tomie IV akt (k. 603 – 803), tomie V akt (k. 804 – 1004), tomie VI akt (k. 1005 – 1205), tomie VII akt (k. 1206 – 1406), tomie VIII akt (1407 – (...)), tomie XIX akt (k. 1608- 1808), tomie X akt (k. 1809 – 2009), tomie XI akt (k. 2010 – 2210), tomie XII akt (k. 2010 – 2210), tomie XIII akt (k. 2211 – 2411).

Sąd zważył, co następuje:

Sąd dokonując analizy niniejszej sprawy w kontekście właściwości rzeczowej, podzielił w pełni argumentację strony powodowej, uznając że tryb dochodzenia roszczeń, mających swe źródło w umowach obejmujących środki publiczne, w szczególności zaś dofinansowania, ograniczony wyłącznie do kwestii strictly cywilnoprawnych, tj. oceny realizacji warunków zawartej umowy pomiędzy stronami, podlega kognicji sądów powszechnych i nie powinien być rozstrzygany w drodze decyzji administracyjnej przez jedną ze stron umowy (zob. wyrok NSA w Warszawie z dnia 20 grudnia 2007 roku, sygn. II GSK 267/07). Wskazany powyżej sposób rozstrzygania w drodze decyzji administracyjnej zachodziłby przykładowo wówczas, gdyby spór w swojej istocie dotyczył oceny zasadności składanego wniosku o dofinansowanie. Zważywszy więc na źródło zobowiązania, powstałego na gruncie zawartej umowy cywilnoprawnej, Sąd dokonując oceny dopuszczalności drogi sądowej uznał, że powód może dochodzić roszczenia wynikającego z umowy o dofinansowanie projektu na drodze powództwa cywilnego. Powyższe w ocenie Sądu zgodne było zresztą z postanowieniem umownym zawartym w § 19 łączącej strony Aneksu nr (...) z dnia 12 lipca 2011 roku do umowy o dofinansowanie nr (...) z dnia 16 grudnia 2009 roku, wedle którego spory wynikające z realizacji niniejszej umowy winny być rozstrzygane przez Sąd powszechny właściwy według siedziby Instytucji Zarządzającej.

W niniejszej sprawie bezsporną okolicznością było zawarcie przez strony umowy o dofinansowanie, będącej szczególnym rodzajem umowy obligacyjnej, którą strony ukształtowały w ramach autonomii woli, oraz swobody umów, wedle własnego uznania. Kompetencję stron stosunków zobowiązaniowych w zakresie kształtowania treści zawieranych umów przewiduje przepis art. 353⁽¹⁾ k.c. wedle treści którego, strony mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego. W ramach umowy o numerze (...) o dofinansowanie projektu pt. "W stronę dobrej energii - podniesienie konkurencyjności przedsiębiorstwa (...)", Instytucja Zarządzająca przyznała beneficjentowi dofinansowanie na realizację projektu w wysokości nie przekraczającej 1.064.179,50 złotych.

Z okoliczności sprawy nie wynika nadto, aby ustawa z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych miała zastosowanie do beneficjenta i jego projektu, toteż zgodnie z § 12 ust 2 przedmiotowej umowy, zawartej pomiędzy stronami, powód zobowiązany był do dokonywania wydatków m.in. w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów.

W ocenie Sądu sposób w jaki powód wykonywał przedmiotową umowę był w znacznej mierze zgodny z wyżej wskazanym postanowieniem. Istotnie powód dążąc do osiągnięcia zakładanych celów, miał na względzie również maksymalizację efektywności wykorzystania środków uzyskanych z tytułu dofinansowania. Koncepcja projektu przedstawiona przez powoda opierała się w całości na zakupie niezbędnych środków trwałych, z rodzaju urządzeń o najnowszych parametrach technicznych. Osiągnięcie powyższego nie było możliwe w zakładanym przez powoda terminie, wskutek niestabilnej sytuacji gospodarczej panującej w Polsce oraz za granicą, nadto trudny rynek specjalistycznych maszyn wymaganych dla zrealizowania założeń projektu, obarczony był skutkiem wahań kursów i dekonjunkury popytu, nieustannym wahaniami cen oraz terminów dostaw, które ulegały zmianom w trakcie negocjacji umów z kontrahentami.

Powód w trakcie realizacji dopuszczał się pewnych uchybień dotyczących przykładowo wydatkowania zaliczki w sposób niezgodny z przeznaczeniem, co faktycznie spowodowało omyłkowe przeksięgowanie otrzymanej przez powoda w dniu 17 lutego 2012 roku kwoty zaliczki na inne konto, uchybienie to zostało następnie usunięte. Kolejnym uchybieniem powoda podnoszonym przez pozwanego była okoliczność tego rodzaju, że powód nie dokonał rozliczenia zaliczki we wskazanym terminie, przez co naruszył postanowienie zawarte w § 6 ust 6 przedmiotowej umowy. Z okoliczności sprawy wynika jednak, że powyższe wynikało z napotykanym przez powoda trudnościami na rynku, cechującym się dużym stopniem niepewności. Wskutek powyższych trudności powód złożył wniosek o wydłużenie terminu realizowania dofinansowania w dalszym ciągu nie rozliczając jednak zaliczki we wskazanym terminie. Nie sposób nie zauważyć, iż powtórne wnioski o wydłużenie terminu rozliczenia zaliczki niewątpliwie podyktowane były chęcią wyłonienia oferty o najbardziej korzystnych warunkach finansowych, zwłoka w realizacji związana była z dogłębną analizą rynku, mając na uwadze wywiązywanie się wedle umownych postanowień dotyczących celowości i oszczędności w uzyskiwaniu najlepszych efektów z danych nakładów okoliczność ta była nieuniknioną i oczywistą konsekwencją zawirowań na rynku maszyn dźwigowych. Innym wskazywanym przez pozwanego uchybieniem był brak zgłoszenia zmiany dotyczącej realizacji projektu, przed jej wprowadzeniem, naruszającym według pozwanego postanowienie zawarte w § 17 ust 1 umowy o dofinansowanie. W ocenie Sądu wskazywana przez pozwanego zmiana polegająca na obraniu oferty dotyczącej zakupu dźwigu (...) o porównywalnych parametrach technicznych, do wcześniej wskazanego dźwigu (...), nie stanowiła jednak istotnej zmiany realizacji projektu. Należy zauważyć, że oba pojazdy różniły się w zakresie nazewnictwa, a także ceny, przy czym powód obrał ofertę intratniejszą, która w zakresie możliwości technicznych i przeznaczenia urządzenia nie odbiegała w sposób zasadniczy od wskazanego we wniosku o dofinansowanie. Powyższy wydatek, choć mógł zostać określony mianem uchybienia ze względów formalnych, to jednak w kontekście realizacji założeń projektu odpowiadał w zasadniczej mierze zasadom celowości i oszczędności, a także dążeniom w uzyskiwaniu najlepszych efektów z danych nakładów.

W ocenie Sądu powyższe uchybienia nie uzasadniały uznania wykonywanych przez powoda w ramach stosunku zobowiązaniowego czynności jako niezgodnych z umową. Dokonując porównania założeń projektu zawartych we wniosku o dofinansowanie z efektami osiąganymi przez beneficjenta należało ocenić, że sposób wydatkowania

środków finansowych nie odstawał od pierwotnie ustalonego, dlatego też nie odmówił działaniom strony powodowej waloru należytej staranności.

Orzekając w przedmiotowej sprawie Sąd nie poprzestał jedynie na analizie treści samej umowy, poddając ocenie sposób wykonywania przez powoda zaciągniętego zobowiązania również na tle regulacji wspólnotowych oraz ustawodawstwa wewnętrznego w zakresie w jakim nie zostały one uregulowane w umowie o dofinansowanie.

Przepisy rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 (Dz. Urz. UE L 210 z 31.07.2006, s. 25 z późn. zm.) nakładając na państwa członkowskie obowiązki polegające na zapobieganiu i wykrywaniu ewentualnych nieprawidłowości, w sposób wyraźny zdają się określać zakres przedmiotowy powyższych naruszeń. Zgodnie z art. 2 pkt 7 Rozporządzenia Rady (WE) 1083/2006 za nieprawidłowość uznaje się jakiegokolwiek naruszenie przepisu prawa wspólnotowego, wynikające z działania lub zaniechania podmiotu gospodarczego, które powoduje lub mogłoby spowodować szkodę w budżecie ogólnym Unii Europejskiej w drodze finansowania nieuzasadnionego wydatku z budżetu ogólnego.

Z wykładni językowej powyższego przepisu wynika, iż brak wystąpienia szkody rzeczywistej bądź też potencjalnej, niejako uniemożliwia zakwalifikowanie danego naruszenia jako nieprawidłowości, wykluczając tym samym dalsze wszczęcie procedury związanej z uznaniem wydatków za nieprawidłowe. Z okoliczności sprawy nie wynika, aby działania powoda mogły w realny sposób narazić szeroko rozumiany budżet ogólny Unii Europejskiej na szkodę, powód dążył bowiem do realizacji projektu w zakładanym zakresie, kierując się nadto zasadami celowości, oszczędności, zachowując przy tym zasadę uzyskiwania najlepszych efektów z uzyskanych nakładów.

Powyższe nakazuje stwierdzić, że również odnosząc okoliczności niniejszej sprawy na grunt uregulowań prawa Unii Europejskiej nie sposób uznać działań powoda za nieprawidłowe.

Sąd poddał ocenie prawidłowość wykonywania przedmiotowej umowy, także przez pryzmat prawodawstwa wewnętrznego, cechującego się we wskazanym zakresie nawet większym stopniem restrykcyjności od przepisów prawa wspólnotowego. Powołanym wyżej przepisem prawa wewnętrznego poruszającym problematykę realizacji programów finansowanych z udziałem środków europejskich jest art. 207 ustawy o finansach publicznych. Zgodnie z treścią art. 207 ust 1 pkt 1 niniejszej ustawy w przypadku niezgodnego z przeznaczeniem wykorzystania środków europejskich podlegają one zwrotowi wraz z odsetkami jak dla zaległości podatkowych.

Odnośnie znaczenia wskazanego wyżej stanu niezgodności Sąd podzielił prezentowany w doktrynie pogląd, wedle którego jako wykorzystywanie środków w sposób niezgodny z przeznaczeniem, należy rozumieć ponoszenie ich, na tego rodzaju wydatki, które nie są związane bezpośrednio z realizacją projektu, a także te wydatki, które nie przyczyniają się do osiągnięcia celu określonego w umowie o dofinansowanie. W kontekście realizowanych przez powoda warunków umowy, nie sposób nie dostrzec, że działania powoda, choć doznawały pewnych uchybień, to jednak w sposób niezaprzeczalny zmierzały one do osiągnięcia założeń projektu.

Podsumowując powyższe rozważania, zdaniem Sądu zaistniałe w niniejszej sprawie okoliczności nie stanowiły przesłanek w sposób dostateczny uzasadniających wypowiedzenie umowy o dofinansowanie.

Należy przy tym zauważyć, że pozwany nie podjął, nawet próby wykazania negatywnego wpływu uchybień powstałych w toku realizacji projektu, twierdząc, że wystarczającą okolicznością do uznania ich jako nieprawidłowości jest sam fakt naruszenia przepisów. Nie podjął również próby skonkretyzowania w jaki sposób zaistniałe uchybienia mogły wyrządzić szkodę.

Odpowiedzialność kontraktowa dłużnika w myśl art. 471 k.c. powstaje, gdy spełnione zostaną łącznie trzy przesłanki: do pierwszej z nich należy szkoda wierzyciela w postaci uszczerbku majątkowego, kolejna z nich odnosi się do powstania powyższej szkody wskutek niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania przez dłużnika.

Trzecią przesłankę stanowi związek przyczynowy, który musi zaistnieć pomiędzy niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem zobowiązania a poniesioną szkodą.

Ciężar dowodu istnienia powyższych przesłanek, w świetle art. 6 k.c. spoczywa na wierzycielu jako osobie, która z tychże faktów wywodzi skutki prawne.

Okoliczności niniejszej sprawy nie pozostawiają żadnych wątpliwości co do tego, że świadczenie należne powodowi nie zostało spełnione, wskutek zawinionego zachowania pozwanego polegającego na nieuzasadnionym wypowiedzeniu umowy o dofinansowanie. Szkada polegała w swojej istocie na braku sfinansowania realizowanego projektu. Okoliczność zwrotu środków z dofinansowania potwierdził zresztą sam pozwany, który przyznał ten fakt w toku postępowania. Powyższa szkoda wynikła wskutek nienależytego wykonania przez pozwanego umowy łączącej strony, gdyby bowiem pozwany nie podejmował pochopnej oceny działań strony powodowej prowadzącej do rozwiązania łączącej strony umowy o dofinansowanie, nie nastąpiłaby szkoda w postaci konieczności zwrotu środków przeznaczonych dla celów tegoż dofinansowania..

Wobec powyższego w ocenie Sądu zasadnym było zasądzenie od pozwanego kwoty żądanej w toku postępowania w wysokości 80.000 złotych.

Przy ograniczonym w niniejszej sprawie zakresie roszczenia jedynie co do nieznaczonej jego części, Sąd uznał, że nie zaistniała potrzeba aby już na tym etapie powoływać biegłego w celu ustalenia całkowitej wartości szkody wyrządzonej przez pozwanego, dlatego też oddalił wnioski o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu księgowości.

Rozstrzygnięcie o kosztach jest konsekwencją przegrania sprawy przez pozwanego.

W takiej sytuacji zobowiązany on był zwrócić powodowi koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw (art. 98 k.p.c.). Do kosztów tych w okolicznościach sprawy należało zaliczyć wpis od pozwu w wysokości (4000 zł), wynagrodzenie adwokackie (3600 zł) oraz opłatę skarbową od pełnomocnictwa (17 zł). Wysokość wynagrodzenia adwokackiego została ustalona w oparciu o § 7 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. nr 163, poz. 1348 z późn. zm.).